

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Gældende ordning

Den nugældende ordning, der er fastsat i lov nr. 362 af 13. juni 1973 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner med senere ændringer, kan i grove træk beskrives således:

De styrende organer findes på 3 niveauer, der stort set fungerer selvstændigt: 1) konsistorieniveau, 2) fakultetsrådsniveau og 3) studienævns- og institutniveau.

Hver institution skal have et konsistorium, et eller flere studienævne og institutter, hvortil lærere og tekniske og administrative medarbejdere normalt er knyttet. Ved institutioner med flere hovedområder styres hvert hovedområde af et særligt råd, der som oftest og i det følgende benævnes fakultetsråd. Ved institutioner, der ikke har flere hovedområder, varetager konsistorium de opgaver, fakultetsrådet har. Niveau 1 og 2 er her slået sammen. Fakultetsrådskompetencen kan både ved institutioner med og uden fakultetsråd delvis henlægges til fagråd, der oprettes for mindre områder.

Konsistorium og fakultets- og fagråd sammensættes af repræsentanter for samtlige heltidsbeskæftigede lærere, herunder også adjunkter og stipendiater og andre midlertidigt ansatte, samt repræsentanter for studerende og teknisk og administrativ personale. Mindst ét lærermandat er dog forbeholdt deltidsbeskæftigede lærere. Forholdet mellem grupperne er 2:1:1; ved områder med få tekniske og administrative medarbejdere er forholdet dog 4:2:1.

Konsistorium har primært til opgave at træffe beslutning om institutionens styrelsesstruktur og at udarbejde institutionens samlede budgetforslag samt at fordele de givne bevillinger, alt inden for de rammer, der er fastsat af ministeriet.

Fakultetsrådenes hovedopgave er tilsvarende at tage beslutning om bidrag til finanslov for hovedområdet og fordele givne bevillinger. Endvidere træffer de beslutning om besættelse af professorater og andre heltidslærerstillinger og om tildeling af licentiat- og doktorgrader. Disse sager skal for-

ud være behandlet i fagkyndige bedømmelsesudvalg, hvis indstillinger det på grund af særlige afstemningsregler er vanskeligt, men ikke umuligt at tilsidesætte.

Studienævnene består af lige mange lærer- og studentrepræsentanter. Lærerrepræsentanterne vælges af og blandt heltids- og deltidsbeskæftigede lærere i én gruppe. Studienævnene træffer inden for de rammer, ministeriet har fastsat, beslutninger om uddannelsernes tilrettelæggelse, om pensum, eksaminer m.v. De bestemmer også, hvem der skal ansættes som timelønnede undervisningsassistenter, og kan i et vist omfang dispensere fra gældende bestemmelser. Hvis der er flere studienævne under et hovedområde, skal der etableres et centralstudienævn, hvortil medlemmerne udpeges af de øvrige studienævne. Centralstudienævnet tager stilling til generelle bestemmelser om uddannelserne og har en vis overordnet kompetence i forhold til studienævnene. Bl.a. kan beslutninger om ansættelse af timelønnede lærere og om dispensationer indbringes for centralstudienævnet. Fakultetsrådene har derimod ingen kompetence med hensyn til beslutninger vedrørende undervisningen og eksamen.

Institutterne styres i princippet af institutråd, som bl.a. træffer beslutning om fordelingen af de arbejdsopgaver, der påhviler instituttet. Disse råd består af samtlige heltidsbeskæftigede lærere ved instituttet samt repræsentanter for de studerende og tekniske og administrative medarbejdere, der tilsammen højst kan besætte et antal mandater, der svarer til lærerantallet. Ved større institutter vil institutrådet altså bestå af et meget betydeligt antal medlemmer. Institutrådet skal vælge en institutbestyrer til at stå for den daglige ledelse og kan – og skal i visse tilfælde – også vælge en institutbestyrer.

Rektor og prorektor vælges blandt professorer og heltidsansatte lektorer af alle medlemmer af konsistorium, fakultets- og fagråd.

Endelig kan det nævnes, at loven indeholder bestemmelser, der sikrer de enkelte forskere ret til selv at vælge deres forskningsopgaver, og at loven